

Muzeja gariņš stāsta

30. Birkerta gars klusumā

Viņš pieteicās pavisam klusi tieši 15. augustā. Pirms gada tai dienā arhitekts Gunārs Birkerts viņu atļaidis. Tagad viņš apmeklē Birkerta vietas un vēl dzīvos draugus. Tas, kas notiek ar Nākotnes Namu, viņam licies apmeklēšanas vērts. Jā, izskatoties pēc postažas, bet viņš zinot – no tās tapšot lieliska celtnē, tieši tāda, kā iecerēta.

Birkertam ēka bijusi pie sirds. Viņš jau 2009. gadā savā lielajā grāmatā to ievietojis kā pēdējo projektu. Un tad finanču krīze, Tad Zaiga Gaile un viņas līdzkladzinātāji. Toreiz Birkerts savā īpatnējā veidā nevarēja saprast, ka profesionāli arhitekti ar necieņu izturas pret kolēģa darbu. Bet tagad viņa gars tīri priecīgs par chaosu pirms jaunrades.

Melnās plāksnes paliks. Baltais granīts būs. Varbūt būs arī birztaliņa. Un, protams, stikla siena, pa kuŗu ēkā gaisma līs. Un Klusuma telpa. Jā, Klusuma telpa, kas arhitekta idejās un plānos laika gaitā aprakstīta dažādi: Kapela, Pārdomu telpa, Piemiņas telpa, Klusā telpa. Beigās Klusuma telpa. Ne klusa telpa, bet telpa veltīta klusumam un pirmelementiem.

Pirms gada, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Birkerta aiziešanu pieminot, Valters Nollendorfs stāstīja, cik ļoti viņu aizkustinājis, ka Birkerts tieši viņam parādījis, kāda būs Klusuma telpa un kā tajā no augšas līs tīra, mierīga gaisma. Nelielu putuplasta gabalu kaudzīti ar kniepatatām viņš pārvērtis maketā, un Klusuma telpa bija uzburta viņa acu priekšā.

Tad nāca burvis, Ģirts Burvis, kuŗš vēl ar Birkertu spēja izrunāt visus sīkumus, ieskaitot viņa paša iecerēto stiklā lieto skulptūru uz dolomīta altāra: kā lūgšanā saliktas rokas, kā kopā saslietas veļu laivas, ceļu uz mūžību rādot. Dobumā degs mūžīgā liesma. Klusumā.

Man liktos tikai pareizi, ja šo telpu veltītu Gunāra Birkerta piemiņai. Un ja tur varbūt būtu lasāms Valtera Nollendorfa veltījums, tapis Gunāra Birkerta gara brīvlaišanas dienā pirms gada:

Birkerta birzī	In Birkerts' grove	In Birkerts' Hain
līst gaisma	light rains	regnet Licht
klusumā	into silence	in die Stille
birst asaras	tears fall	fallen Tränen
sidrabortas	silvery	versilbert

Birkerta gars klusē. It kā nepieklātos kritizēt dzejnieku. Bet man liekas, ka Klusuma telpa būs vieta, kur pulcēsies daudz garu, lai atcerētos, pieminētu un – klusētu. Man liekas, arī mums abiem tur būs labas mājas. Klusumā, kad viss sakāmais ir pateikts.

Klusuma telpā var nonākt jau tagad, uzklikšķinot starta bultiņu šai vietnē: <http://okupacijasmuzejs.lv/lv/nakotnes-nams/>. Ziedojumus Mūzeja iekārtošanai un jaunajai ekspozīcijai, kurus saņems līdz 1. septembrim, atzīmēs sarakstā, ko ievietos laika kapsulā un guldīs Nākotnes Nama pamatakmenī 13. septembrī.

Latvijā. "Latvijas Okupācijas muzeja biedrība", Reģ. nr. 40008018848, AS "SEB banka", SWIFT: UNLALV2X , Konta Nr.: LV67UNLA0002400700517

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilzeļ l[idz septembrim var Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Kanādā. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūsejam" (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

Australijā. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi mūseja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

Lielbritānijā. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi mūseja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) "Latvian Educational Foundation", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts